

การพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

The development of Wechatham curriculum : good people to self family community building be strong of Aid center Rehabilitation of drug addicts Putakymnikom temple Phuden Thumbol, Muangkalin District, Kalasin Province

พระครูปริยัติชัยการ (ชัยเวช ภูแล่นกั)¹ ประภัสสร ปรีเอี่ยม² และวิมลมาศ ปทุมวนิชกุล³

Phrakru Prariyattichai (Chaiwet Pooleankee)¹ Prapatson Preeiam² and Wimolmas Patomwanikul³

สาขาวิชาวัตรกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์^{1,2,3}

Corresponding author, chantha.ma@rmu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตร และ 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน กลุ่มเป้าหมายการวิจัยคือผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 18 คน และผู้ปกครองผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม แบบสังเกต และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

เยาวชนผู้เข้ารับการบำบัด ผู้ปกครอง และชุมชนต้องการหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เข้ารับการบำบัดสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และไม่หวนกลับมาเสพติดอีก และได้ขอค้นพบหลักสูตรการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วย ความนำ หลักการจุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา การจัดเวลาเรียน สารการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เป็นหลักสูตรการบูรณาการยุทธศาสตร์การบำบัดฟื้นฟูทั้ง 4 ด้าน และหลักธรรมอริยบท 4 มาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการบำบัดฟื้นฟู และใช้หลักธรรมมรรคมีองค์ 8 ขับเคลื่อนกิจกรรมดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์ด้านเวชบำบัด ได้กิจกรรมในหลักสูตร 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมการรับรู้วิธีการบำบัด และกิจกรรมเวชบำบัด ตามมรรคมีองค์ 8 คือ สัมมาทิฐิ และสัมมาสีติ 2) ยุทธศาสตร์ด้านจิตบำบัด ได้กิจกรรมในหลักสูตร 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมครอบครัวบำบัด และกิจกรรมศาสนบำบัด ตามมรรคมีองค์ 8 คือ สัมมาวาจา และสัมมาสมาธิ 3) ยุทธศาสตร์ด้านชุมชนบำบัด ทำให้ได้กิจกรรมในหลักสูตร 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมชุมชนบำบัด และกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามมรรคมีองค์ 8 คือ สัมมาสัมถะ และสัมมาสังกัปปะ 4) ยุทธศาสตร์ด้านอาชีพบำบัด ได้กิจกรรมในหลักสูตร 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมอาชีพบำบัด ตามมรรคมีองค์ 8 คือ สัมมาวาจา และสัมมาวาจา สำหรับผลของการทดลองใช้หลักสูตร ตามกิจกรรมทั้ง 7 กิจกรรม พบว่า การบำบัดตามกิจกรรมของหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้รับการฟื้นฟูและไม่หวนกลับไปเสพติดอีก ทำให้ครอบครัวมีความสุข และชุมชนมีความเข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติดผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 คิดเป็นร้อยละ 85.11 และผลการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรฯ พบว่า ผู้ปกครองและผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และ 4.54 ตามลำดับ

คำสำคัญ : หลักสูตรเวชกรรม ; คนดีสู่ครอบครัว ; ชุมชนเข้มแข็ง ; ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ; ยาเสพติด

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) to study situation and development 2) To study The result of the development 3) To study the effect of the test and evaluation. The research mixed methodology, purposive sampling, include parent of 18, the treatment therapies of 18. The research instruments were focus group discussion, Interview, observation. Analyzing quantitative data use the means and percentages. Data analysis of descriptive. Research findings were as :

The youth , parent and community needs Wechatham curriculum : good people to self family community building be strong of Aid center Rehabilitation of drug addicts Putakymnikom, Kalasin Province. Stressed that the therapy can bring knowledge to life. And do not return to drugs again. And has been found he curriculum of rehabilitation of drug addicts. The development of Wechatham curriculum : good people to self family community building be strong of Aid center Rehabilitation of drug addicts Putakymnikom temple Phuden Thumbol, Muangkalasin District, Kalasin Province, consisted of introduction, the principles, aim, Curriculum Structures, Curriculum Descriptions, the study of time, substance learning, measurement and evaluation, is integrated curriculum, the 4 aspects of strategic rehabilitation and Iddhipada (path of accomplishment; basis for success), the basic concepts in rejuvenation therapies and the atthangika-magga (the noble eightfold path) use of time driven activity, 1) Strategic medical therapy, the activity on the second, the perception therapy activity, therapy in the Perception activity, medical therapy activity of atthangika-magga (the noble eightfold path), sammaditthi (right understanding) and sammasati (right mindfulness) 2) Strategic psychotherapy, the activity on the second, family therapy activity, religion in therapy activity, of atthangika-magga (the noble eightfold path), sammavaca (right speech) and sammasati (right mindfulness) 3) Strategic therapeutic community, the activity on the second, therapeutic community activity, local knowledge activity, of atthangika-magga (the noble eightfold path), sammakammanta (right action) and sammasankappa: (right thought) 4) Strategic occupational therapy, the activity on the second, Philosophy of "Sufficiency Economy" activity, occupational therapy activity, of atthangika-magga (the noble eightfold Path), sammavayama (right effort) and samma-ajiva (right livelihood). The outcome of the trial curriculum, the activity on the seven, found participants therapy, do not return to drugs again, happy families and a happy society and strong, drugs free. Data observation results of individual performance targets, found the average of the total 4.26, Percentage 85.11 and results of The youth and parent satisfaction measurement, at a high level the average of the total 4.26 and 4.54.

Keywords : The development of Wechatham curriculum; good people to self family; community building be strong of Aid center Rehabilitation of drug addicts; drug addicts

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยและได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้หลายประการ อาทิ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน ซึ่งการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้นี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิมิได้ อีกทั้งกฎหมายนั้นต้องมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายบังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งด้านการควบคุมตัวยา การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สิน การดำเนินกับผู้กระทำความผิด ต่างก็มีบทบัญญัติที่กระทบกระเทือนถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งอาศัยบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญโดยกำหนดไว้เท่าที่จำเป็น อาทิ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกาย การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในเคหสถาน และพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติถึงบุคคลผู้มีอำนาจและบุคคลที่จะเข้ามารับการบำบัดรักษา รวมถึงขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติดังกล่าว การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอาจถือได้ว่าเป็นวิธีการบังคับรักษาเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่จะแยกผู้เสพออกจากผู้ค้ายาเสพติดซึ่งจะทำให้บุคคลเหล่านั้นกลายเป็นแนวร่วมของภาครัฐแล้วกลับเป็นคนดีสู่สังคม และจะส่งผลให้คดียาเสพติดกลายเป็นแนวร่วมของภาครัฐแล้วกลับเป็นคนดีสู่สังคมและจะส่งผลให้คดียาเสพติดที่จะต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างเต็มรูปแบบลดปริมาณลงบางส่วน โดยคดีเหล่านั้นจะผันตัวเองเข้าสู่กระบวนการทางเลือกใหม่ตามผลของกฎหมาย และบุคคลที่จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ และเมื่อเข้าสู่กระบวนการดังกล่าวแล้วการดำเนินการต่าง ๆ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ต้องการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดจึงถือว่าผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นผู้ป่วย ซึ่งผู้ที่จะเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. 2545 ต้องมีคุณสมบัติ คือ

ผู้ติดยาเสพติด ผู้เสพและมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด ผู้เสพ และมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายยาเสพติด และผู้เสพและจำหน่ายยาเสพติด [1]

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 มุ่งพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน ในมิติต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสังคมที่เป็นธรรมและเป็นสังคมสันติสุข และเพื่อพัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นองค์รวมทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีบทบาทหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ [2]

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558 คณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาลมีเจตนารมณ์และความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จะลดระดับปัญหายาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความสงบสุขของประชาชน และสังคมโดยรวม ซึ่งในการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2557 ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไข โดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและจัดการกับปัญหาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำคนออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้เห็นอย่างชัดเจน จนไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชน สำหรับเป้าหมายรวม ทางยุทธศาสตร์ประกอบด้วย การพัฒนามาตรฐานการบำบัดรักษาทุกระบบ ติดตามผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูฯ ให้ ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ให้กับเด็กและเยาวชน รวมทั้งใช้แรงงานในสถานประกอบการ สกัดกั้นการลักลอบลำเลียงและนำเข้ายาเสพติดใน ช่องทางชายแดน ตลอดจนพื้นที่ในประเทศปราบปราม จับกุมการกระทำความผิดคดีร้ายสำคัญ รวมทั้งเครือข่าย การค้าในเรือนจำทุกแห่ง จุดเน้นการดำเนินงานจะให้ความ

สำคัญต่อการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มผู้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดรายใหม่การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ครบวงจร สร้างมาตรฐานการบำบัดรักษา การติดตาม ช่วยเหลือเพื่อมิให้กลับไปเสพซ้ำและดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติการสกัดกั้นยาเสพติดแบบบูรณาการทั้งระบบ การทำลายโครงสร้างเครือข่ายการค้ายาเสพติดด้วยการตัดวงจรทางการเงิน การปราบปรามเครือข่ายนักค้า ยาเสพติด และการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเรือนจำ ความร่วมมือเชิงรุกภายนอกประเทศ โดยเฉพาะในภูมิภาค อาเซียน การแก้ไขปัญหายาเสพติดเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหา ยาเสพติดได้อย่างแท้จริง โดยยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในปี 2558 ข้อที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์การสร้างและพัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม ให้มีระบบการติดตามช่วยเหลือ ผู้ผ่านการบำบัดรักษาอย่างจริงจัง ทั้งศูนย์ประสานการดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูในระดับจังหวัดและอำเภอ พัฒนา รูปแบบ แนวทางการติดตามและช่วยเหลือ การจัดระบบช่องทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดในด้าน ต่างๆ ตามความเหมาะสมของบุคคล เช่น ด้านอาชีพ การงาน การอบรม แหล่งทุน การศึกษา เป็นต้น [3]

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลภูดิน ในช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2540 เป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของชาวตำบลภูดิน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ รวมไปถึงการบั่นทอนหรือทำลายทรัพยากรบุคคลของชาวตำบลภูดิน สุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเสื่อมถอยลง อันเนื่องมาจากผู้ไปขายแรงงานในกรุงเทพฯ รับจ้างถอนขนไก่ ได้มีการนำเอายาเข้ามาในหมู่บ้านในช่วงวันหยุดเทศกาล จากนั้นได้แนะนำให้เพื่อนบ้านทดลองใช้เพื่อเพิ่มความขยันและความทนในการทำงาน ยาตัวนี้จึงเริ่มเป็นที่รู้จักของคนในหมู่บ้านในชื่อ “ยาขยัน” นอกจากนั้นกลุ่มผู้หาปลาในเวลากลางคืนยังได้นำไปทดลองใช้ เพื่อให้ไม่ง่วงนอนตั้งแต่หนึ่งทุ่มจนถึงสว่าง รวมไปถึงกลุ่มที่ไม่มีที่ดินในการทำมาหากิน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2541 สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ตำบลภูดินมีความรุนแรงมาก การเสพติดขยายวงกว้างออกไปสู่คนทำงาน ชาวบ้านทั่วไป และเยาวชนทั้งกลุ่มที่ว่างงานและไม่ได้เรียนหนังสือ ส่วนนักเรียนที่กำลังเรียนหนังสือบางคนได้เริ่มจากการดมกาวจนไปสู่การทดลองเสพยาบ้า ที่เลวร้ายกว่านั้นเด็กนักเรียนชั้นประถมทั้งหญิงและชายช่วยพ่อแม่ขายยาเสพติด ผลกระทบจากการแพร่ระบาด

ของยาเสพติด ก่อให้เกิดกระบวนการค้ายาเสพติด โดยมีเอเยนต่นำมาส่งในหมู่บ้าน การซื้อขายและเสพเป็นไปอย่างเปิดเผยในกลุ่มเด็กและเยาวชนมีผลกระทบทั้งต่อผู้ที่ติดยาและไม่ติดยา โดยเด็กที่ไม่ติดยาแต่ก็ขายยา บางครั้งหมุนเงินไม่ทันไม่มีเงินส่งให้เอเยนต์ที่เป็นนายหน้าก็เกิดการถูกคุกคาม ช่มชู้ จนทำให้เกิดความหวาดกลัวและเป็นทุกข์ ในขณะที่กลุ่มผู้เสพยา ก็มีกรจับกลุ่มมั่วสุมในเวลากลางคืน ผู้ที่ติดยามากบางคนมีอาการเหม่อลอย งุนงง สับสน และควบคุมตนเองไม่ได้ ทำให้ชุมชนเกิดความไม่สงบ ผู้ปกครองที่มีลูกหลานติดยาก็ไม่ให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว จนกระทั่งมีนโยบายการปราบปรามยาเสพติดทำให้สถานการณ์ในปัจจุบันเริ่มเบาบางลง แต่ส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนครอบครัวแตกแยก บางครอบครัวพ่อแม่ถูกยิงตายทั้งคู่อีกแล้วแต่ลูกตามล่าหัง เมื่อปี พ.ศ. 2543 ถือเป็นจุดเปลี่ยนผ่านที่สำคัญของชาวตำบลภูดินเมื่อผู้นำคือ นายไพฑูรย์ ทวาศรี กำนันตำบลภูดิน ได้ตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากยาเสพติด จึงหาแนวทางแก้ไขโดยร่วมกับผู้นำในหมู่บ้านและชาวบ้าน จนทำให้ถูกกลั่นแกล้งจากการไปขัดขวางขบวนการค้ายาเสพติดซึ่งมาจากวังสามหมอว่าเป็นผู้ค้ายา แต่ภายหลังได้แก้ข้อกล่าวหาต่อทางการได้ จึงมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาต่อไป จนกระทั่งได้พบกับผู้วิจัยซึ่งจำวัดที่จังหวัดสระแก้ว ได้มาเยี่ยมบ้านที่อำเภอ ยางตลาด จึงได้เล่าถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดให้ฟัง ผู้วิจัยจึงได้ทำงานเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับกำนันและผู้นำหมู่บ้าน โดยเข้าพื้นที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ด้วยการเข้าไปพูดคุยทำความเข้าใจกับชุมชน โดยการให้ความรู้ ให้คำแนะนำให้โอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม บางรายเข้าร่วมกลุ่ม สัมมนาเพียง 1 ครั้ง ก็ตัดสินใจเลิกได้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล ได้พบว่าหมู่บ้านคำดอกไม้และบ้านนาขาม เป็นพื้นที่ที่มีปัญหารุนแรงมากที่สุด รัฐบาลเริ่มทำการกวาดล้างขั้นเด็ดขาด ทำให้การขบวนการค้ายาเสพติดลดน้อยลง หาซื้อได้ยาก ราคาแพงจึงไม่มียาเสพติด ประกอบกับผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนโดยการบำบัดจากความเชื่อที่ว่า “ผู้ติดยาไม่ได้เกิดจากสันดานเดิม” จึงควรได้รับโอกาสให้กลับตัวกลับใจ จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของศูนย์การสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยก่อตั้งเป็นศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ

ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะบำบัดผู้ติดยาเสพติดในตำบลภูดิน

และคนทั่วไปที่ต้องการบำบัด ตั้งอยู่ตำบลภูดิน ราษฎรในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตรร้อยละ 90 โดยอาชีพทำไร่ เป็นอาชีพหลักของตำบล ส่วนใหญ่เป็นไร่มันสำปะหลัง และไร่ถั่ว ถั่วพราง ส่วนอาชีพทำนา มีประมาณร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังมีอาชีพทำสวนยางพารา อาชีพเลี้ยงสัตว์ คือ เลี้ยงปลาในกระชัง เลี้ยงโค กระบือ เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง และเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ [4] ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่เข้ามาทำการรักษาในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ที่ผ่านมายังไม่มีรูปแบบและกระบวนการที่ชัดเจน การจัดกิจกรรมยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และไม่ต่อเนื่อง ทำให้ผู้ที่เคยเข้ามารับการบำบัดฟื้นฟูที่หายแล้วกลับไปติดยาเสพติดอีกก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัว ชุมชน และสังคม จึงทำให้ผู้ติดยาต้องกลับมาบำบัดฟื้นฟูอีก บางคนต้องกลับมาซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายครั้ง

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา ผู้วิจัยจึงต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพื่อให้การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดมีความชัดเจน ต่อเนื่อง และผู้ที่เคยเข้ารับการบำบัดจะไม่ไปติดยาเสพติดอีก จึงได้ทำการระดมสมองจากเวทีเสวนาผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจากองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการประจำหมู่บ้าน สาธารณสุขประจำตำบล ตำรวจ อสม. พระสงฆ์ และแม่ครัวของวัด ได้ข้อสรุปว่า ปัญหาการติดยาเสพติดของคนในชุมชน และปัญหาผู้ที่ติดยาเสพติดที่ต้องกลับมาบำบัดฟื้นฟูซ้ำอีกอาจเป็นเพราะศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ยังไม่มีรูปแบบการบำบัดที่ชัดเจน และหลักการดำเนินงานยังไม่ต่อเนื่อง หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้ยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ 1) ด้านกาย/เวชบำบัด 2) ด้านจิต/ศาสนบำบัด 3) ด้านชุมชน/สังคมบำบัด 4) ด้านอาชีพบำบัด แต่ละด้านจะมีกระบวนการในการจัดการกลุ่มเป้าหมายโดยยึดหลักพุทธธรรม คัมภีร์พระเวท ความรู้กับด้านความรู้ ด้านคัมภีร์พระไตรปิฎก แต่ก็ยังทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดมีพฤติกรรมเสพติดซ้ำอีก คณะกรรมการทุกฝ่ายจึงมีความคิดเห็นตรงกันว่า ควรที่จะมีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดได้รับการฟื้นฟูตามกระบวนการที่ชัดเจนและไม่หวนกลับมาเสพติดอย่างยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะผู้นำทางศาสนาที่ทำหน้าที่บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และเป็นผู้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดขึ้นมา จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาหลักสูตรขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

หลังจากที่ทำการระดมความคิดจากคณะกรรมการทุกฝ่าย ผู้วิจัยจึงได้มีแนวคิดที่จะนำพุทธวิธีซึ่งเป็นวิธีสอนของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้นำหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จมาใช้ในการทำงาน คือ อิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย 1) ฉันทะ (ความรัก และความพอใจ) 2) วิริยะ (ความเพียร) 3) จิตตะ (ความเอาใจจดจ่อ ความเอาใจใส่) 4) วิมังสา (การใช้ปัญญาไตร่ตรอง ตรวจสอบ) และใช้หลักธรรมมรรคมีองค์ 8 เป็นหนทางแห่งความดับทุกข์ของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ โดยใช้กิจกรรม 7 กิจกรรม เป็นตัวขับเคลื่อนตามหลักธรรมมรรคมีองค์ 8 ได้แก่ 1) กิจกรรมศาสนบำบัด 2) กิจกรรมเวชบำบัด 3) กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) กิจกรรมอาชีพบำบัด 6) กิจกรรมชุมชนบำบัด 7) กิจกรรมครอบครัวบำบัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนและถาวรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย
 - 1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสถานการณ์

ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ คณะกรรมการ จำนวน 9 คน จำแนกเป็น ผู้นำชุมชนจำนวน 3 คน พระภิกษุจำนวน 3 รูป และแม่ครัวจำนวน 3 คน ภาควิชาพยาบาล จำนวน 9 คน จำแนกเป็น สาธารณสุขจำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวน 3 คน และอาสาสมัครประจำหมู่บ้านจำนวน 3 คน และผู้ประกอบการผู้ให้บริการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 12 คนและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการ จำนวน 6 คน จำแนกเป็น ผู้นำชุมชนจำนวน 2 คน พระภิกษุจำนวน 2 รูป และแม่ครัวจำนวน 2 คน ภาควิชาพยาบาล จำนวน 6 คน จำแนกเป็น สาธารณสุขจำนวน 2 คนเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวน 2 คน และอาสาสมัครประจำหมู่บ้านจำนวน 2 คน และผู้ประกอบการผู้ให้บริการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 6 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาผลจากการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 1 ท่าน และคณะกรรมการที่เป็นผู้นำในชุมชน จำนวน 4 ท่าน รวมทั้งสิ้น 12 ท่าน

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรเวชกรรม “คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ปกครองของเยาวชนผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 18 คน และเยาวชนผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 18 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสถานการณ์ ความต้องการ และแนวทาง

การพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 2 พัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

เครื่องมือการวิจัย

1. หลักสูตรเวชกรรม : คีนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็งศูนย์ส่งเสริมและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ฉบับร่าง

2. แผนการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟู

3. แบบสังเกต

4. แบบสัมภาษณ์

5. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของเครื่องมือ และดำเนินการสร้างเครื่องมือ

5.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา และภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 3 โดยนำเครื่องมือที่

สร้างขึ้นพิจารณาตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในระยะเวลา 3 สัปดาห์ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อเตรียมวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยประมวลเนื้อหาจากแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์มานำเสนอข้อมูลในรูปคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสถานการณ์ ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด วัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด วัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ติดยาเสพติดมีความรู้เรื่องพิษภัยและโทษของยาเสพติด พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้เข้าใจสาเหตุลูกหลานไม่ให้หวนกลับไปหา ยาเสพติดอีก มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชน ทำให้ชุมชนมีความสงบสุขมากขึ้น ครอบครัวมีความสุข และเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ยาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันปราบปราม ผู้ที่ติดยาเสพติดจะได้มีการแก้ไขปัญหายาเสพติด หลักสูตร ครอบคลุมประกอบ ดังนี้ 1) ความนำ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) คำอธิบายรายวิชา 6) การจัดเวลาเรียน 7) สารการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล มีการประเมินตามสภาพจริงของผู้เข้ารับการบำบัดเป็นรายบุคคล และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถานการณ์ ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ทุกคนมีความเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ปัญหาด้านงบประมาณ ควรให้รัฐบาล

เข้ามาสนับสนุนงบประมาณให้มากกว่านี้ เนื่องจาก เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับประเทศชาติ การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรควรมีการนำกิจกรรมที่หลากหลายมาใช้ในการดำเนินการบำบัดฟื้นฟู ต้องการให้เจ้าอาวาสได้ดำเนินการตลอดไปเพื่อช่วยเหลือเยาวชนที่หลงผิด และความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่า ทุกคนมีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตร เพื่อจัดทำไว้เป็นตำราให้กับคนรุ่นหลังได้สืบทอด และช่วยเหลือผู้ที่ติดยาเสพติดให้อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจากการศึกษาสถานการณ์ในพื้นที่ด้วยการพหุลักษณะท้องถิ่น ทำให้ค้นหาและพบนวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นได้ จึงกำหนด “พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชน” เป็นสถานที่จัดการความรู้ให้กับคนในชุมชน โดยจัดตั้ง “สถานีสารณียธรรม” พื้นที่บ่มเพาะศูนย์ถ่ายทอดความรู้ของคนทุกช่วงวัย บนกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นภายใต้ความถูกต้องและเป็นธรรม พัฒนาระบบการและส่งเสริมศักยภาพและทุนที่มีอยู่ในชุมชน โดยกระบวนการบ่มเพาะความรู้อยู่บนฐานของหลักสูตรปรัชญาคุณิบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการศึกษาสถานการณ์ในพื้นที่เป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงภูมิสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มีทิศทางการพัฒนาบนฐานคิดด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิต เป็นการวิวัฒนาการผสมผสานอย่างต่อเนื่องระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักพุทธธรรมและการจัดการความรู้ [8] สถานีสารณียธรรมแห่งนี้จะเป็นพื้นฐานกระตุ้นส่งเสริมให้ชุมชนนำเอาองค์ความรู้ที่ได้ไปจัดการแก้ไขปัญหา เป็นพื้นที่ขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนสามารถเรียนรู้ สร้างความร่วมมือและความสามัคคี

2. ผลจากการพิจารณาร่างหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ และได้ผลการพิจารณาจากบทที่ 4 ดังกล่าวแล้ว นั้น ทำให้ได้ข้อค้นพบของหลักสูตรที่มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ความนำ
- 2) หลักการ
- 3) จุดมุ่งหมาย
- 4) โครงสร้างหลักสูตร
- 5) คำอธิบายรายวิชา
- 6) การจัดเวลาเรียน

7) การเรียนรู้

3. การวัดและประเมินผล

3.1 หลักการของหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จะต้องเป็นหลักสูตรส่งเสริมให้เยาวชนได้ห่างไกลจากยาเสพติด สอดคล้องกับความต้องการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2558 คณะรักษาความสงบแห่งชาติและรัฐบาล และส่งเสริมให้เยาวชนได้นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

3.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมให้เยาวชนได้รู้จักการนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถพัฒนาตนเองให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเพื่อให้เยาวชนรู้จักภัยของชีวิต ลด ละ เลิกอบายมุขและสารเสพติดทุกชนิด

3.3 โครงสร้างของหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวน 8 หน่วย ประกอบด้วย 1) การเตรียมการบำบัดฟื้นฟู โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ประวัติผู้ติดยาเสพติด การลงทะเบียนประวัติ การแนะนำและชี้แจงวิธีการบำบัดรักษา การแนะนำและชักชวนให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดฟื้นฟู และการตรวจสุขภาพของผู้ติดยาเสพติดเบื้องต้น 2) กิจกรรมศาสนบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สถานการณ์ปัญหายาเสพติด กำเนิดจักรวาล และมนุษย์ และพัฒนาจิต 3) กิจกรรมเวชบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ โทษพิษภัยยาเสพติด กฎแห่งกรรม จุดจบของชีวิต และการบำบัดด้วยยา 4) กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล 5) กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี

เนื้อหาเกี่ยวกับ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม 6) กิจกรรมอาสาสมัคร โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การฝึกอาชีพ การส่งเสริมการตลาดและการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมทุนประกอบอาชีพ 7) กิจกรรมชุมชนบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี การอยู่ร่วมกันเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน และการใช้สิทธิกลุ่ม เพื่อเป็นแรงเสริมในการปรับพฤติกรรม 8) กิจกรรมครอบครัวบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การแก้ปัญหา การสื่อสารสัมพันธ์ของครอบครัว บทบาท การตอบสนองทางอารมณ์ และการควบคุมพฤติกรรม

3.4 คำอธิบายรายวิชา ศึกษา ให้ความรู้ ชักถาม บำบัดฟื้นฟูเยาวชนและผู้ติดยาเสพติด ตามหลักสูตรมรคเมือง 8 โดยใช้กิจกรรม ได้แก่ 1) การเตรียมการบำบัดฟื้นฟู 2) กิจกรรมศาสนบำบัด 3) กิจกรรมเวชบำบัด 4) กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) กิจกรรมอาสาสมัคร 7) กิจกรรมชุมชนบำบัด 8) กิจกรรมครอบครัวบำบัด

3.5 การจัดเวลาเรียน โดยหลักสูตรโรงเรียนเวชกรรม : พุทธวิธี ; คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง วัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดระยะเวลาเรียน หน่วยละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง

3.6 การวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยยึดตามแนวคิดของการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

4. ผลจากการทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.1 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมด้วยหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการประเมินหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัว

ตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับผู้รับการบำบัดที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ได้ผลการทดลองดังนี้

1) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมศาสนบำบัด

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยกิจกรรมศาสนบำบัด พบว่า หลังจากที่ได้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว ทำให้ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีความสุข โดยไม่พึ่งพายาเสพติด สามารถเป็นกำลังสำคัญของชุมชนในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน

2) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมเวชบำบัด

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยกิจกรรมเวชบำบัด พบว่า หลังจากที่ได้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว ทำให้ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เมื่อมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นแล้ว (ผลเกิดขึ้น) ก็จะใช้ความรู้ความละเอียด ความช่างสังเกต นำมาวิเคราะห์แยกแยะได้ทันทีว่า ผลที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสาเหตุใด เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาหรือใช้ประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต โดยการขจัดสาเหตุรากเหง้า หรือปฏิบัติตามวิธีการ ที่ได้ผลดีมาแล้ว คือ เห็นคนที่มีลักษณะอาการเหมือนกับตนเองในช่วงที่ติดยาเสพติดอยู่ให้สันนิษฐานไว้เลยว่าคนนั้นอาจจะติดยาเสพติดอยู่ก็ได้

3) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า หลังจากที่ได้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว ทำให้ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู เป็นผู้รู้จักตน คือ รู้จักตนเองโดยฐานะ ภาวะ เพศ วัย ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมอื่น ๆ สามารถประพุดตนให้เหมาะสมแก่ภาวะของตน เมื่อรู้ว่า บกพร่องในเรื่องใด ก็ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น รู้ภาวะ สถานะที่ตัวเองเป็น รู้ฐานะที่ตัวเองมี รู้กำลังความสามารถ

สติปัญญาของตัวเอง มีความรู้ในเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดี

4) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยกิจกรรมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังจากที่ได้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว เขารู้จักความพอดี ความพอเหมาะพอสมควรการรู้จักประมาณ คือ การรู้จักทำทุกอย่างอย่างหรือดำเนินชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม เป็นต้น รู้ว่าถ้าทำอะไรก็ตาม แล้วยังไม่ดีพอ ก็จะทำให้เสียงาน หรือคุณภาพงานตกไป และมองงานที่ตนเองทำอยู่แล้วพิจารณาวิเคราะห์ด้วยปัญญาว่าความพอเหมาะความพอดีความพอเพียงอยู่ที่ไหน เท่าไร เพื่อจะได้กำหนดแผนการปฏิบัติที่เหมาะสม อันมุ่งไปสู่ผลลัพท์ที่ดี

5) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมอาชีพบำบัด

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ผลการวิจัยด้วยกิจกรรมอาชีพบำบัด พบว่า หลังจากที่ได้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว พบว่า เมื่อกระทำการสิ่งใดหรือทำงานใด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถบริหารเวลาของตนเองได้ รู้ว่าเวลานี้ควรทำอะไร จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถมองงานที่จะทำแล้วพิจารณา บริหารเวลาโดยดำเนินการปฏิบัติว่าควรจะทำให้ทันเวลากำหนด ทำให้ถูกเวลาที่ต้องทำ ทำตามเวลาที่กำหนด และทำให้เริ่มและเสร็จตามเวลาที่วางแผน โดยคำนึงถึงวิธีที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถทำการฝึกอาชีพและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมชุมชนบำบัด

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยกิจกรรมชุมชนบำบัด พบว่า หลังจากที่ได้ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูรู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้ว่าในแต่ละวันชุมชนทำกิจกรรมอะไร ตนเองจะต้องอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างไร ปฏิบัติตนอย่างไร และเมื่อเข้าไปในชุมชนอื่นก็สามารถปรับตัวได้ดี รู้ว่าต้องทำกิจาอย่างไร และรู้จักระเบียบ

ของชุมชนมากขึ้น

7) ผลจากการทดลองใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมครอบครัวบำบัด

ในการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดด้วยกิจกรรมครอบครัวบำบัด พบว่า หลังจากที่ได้รับบริการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สังเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว สามารถรู้จักเลือกคบคนว่าผู้นั้นเป็นคนดีควรคบ และผู้นั้นเป็นคนไม่ดีไม่ควรคบ รู้จัก สามารถแยกแยะความแตกต่างแห่งบุคคลว่า มีอหิชาภัย มีความสามารถ มีคุณธรรม เป็นต้น ผู้ใดหยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ หากมีผู้ที่ชักนำไปในทางที่ผิด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูก็สามารถแยกแยะและปฏิเสธที่จะไม่คบคน ๆ นั้น และหลีกเลี่ยงให้ไกล

5. ผลการใช้ของการจัดกิจกรรมด้วยหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สังเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์นำไปใช้สอนกับกลุ่มเป้าหมายจริง

ผลการใช้หลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สังเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์โดยผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับผู้เข้ารับการบำบัดที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจริง โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรได้ผลดังนี้

5.1 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมศาสนบำบัด

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชธรรม : คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็งวัดพุทธคามนิคมฯ จังหวัดกาฬสินธุ์แล้วพบว่า ทำให้ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีความสุข โดยไม่พึ่งพายาเสพติดสามารถเป็นกำลังสำคัญของชุมชนในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน โดยคณะกรรมการแต่ละหมู่บ้านให้ผู้บำบัดมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สร้างคุณค่าให้กับผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู สุดท้ายเขาก็ได้ทราบว่าเขามีคุณค่าในครอบครัวและชุมชน เขารู้ว่าสาเหตุใดที่ทำให้เขาติดยาเสพติด และจะไม่หวนกลับไปทำมันอีก นอกจากนี้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู เป็นผู้ที่มีความรู้มากขึ้น รู้เหตุที่ทำให้ต้องติดยาเสพติดคืออะไร และ

ผลกระทบของการไปติดยาเสพติด และหลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูกลับไปอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชน ทำให้มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ ทั้งทางโลกและทางธรรม ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น มีความเป็นกัลยาณมิตรกับครอบครัวและชุมชน เมื่อมีผู้มาชักชวนเพื่อไปเสพยาเสพติด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูรู้จักที่จะปฏิเสธ อีกทั้งผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูยังรู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล รู้จักวิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล อาทิ ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูว่าจะศึกษาอย่างไร ต้องปฏิบัติอย่างไร ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงอย่างไร เป็นต้น และผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูยังสามารถเห็นเหตุหรือการกระทำเกิดขึ้นในปัจจุบัน แล้วรู้ว่า จะส่งผลในอนาคตอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลเตือนภัย ในการวางแผนป้องกันไม่ให้เกิดกับตัวเองอีกต่อไป ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูนักกิจกรรมศาสนบำบัดไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูไปร่วมกิจกรรมพุทธศาสนา บางคนสามารถเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมทางศาสนาได้ เป็นผู้ที่มีความกตัญญูกตเวที รู้คุณบิดามารดาและผู้มีพระคุณ ไม่สร้างปัญหาให้กับชุมชน ไม่ทะเลาะวิวาท รู้ถึงบาปบุญคุณโทษ ที่จะส่งผลต่อการกระทำ

5.2 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมเวชบำบัด

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สังเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้วพบว่า ทำให้ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เมื่อมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นแล้ว (ผลเกิดขึ้น) ก็จะใช้ความรู้ความละเอียด ความช่างสังเกต นำมาวิเคราะห์แยกแยะได้ทันทีว่า ผลที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสาเหตุใด เห็นผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วรู้ว่าเกิดจากสาเหตุอะไรในอดีต เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาหรือใช้ประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต โดยการจัดสาเหตุรากเหง้า หรือปฏิบัติตามวิธีการ ที่ได้ผลดีมาแล้ว คือ เห็นคนที่มีลักษณะอาการเหมือนกับตนเองในช่วงที่ติดยาเสพติดอยู่ให้สันนิษฐานไว้เลยว่าคนนั้นอาจจะติดยาเสพติดอยู่ก็ได้ และผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูยัง รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำอันเนื่องมาจากการติดยาเสพติด เช่น รู้ว่าการกระทำนั้นมีความหมายว่า

อย่างไร และมีความมุ่งหมายอย่างไร กำหนดไว้หรือพึงปฏิบัติ เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร การที่ตนกระทำอยู่มีความมุ่งหมายอย่างไร เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอะไรบ้าง ซึ่งผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูรู้จักผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำทุกอย่างมากขึ้น ทำให้เข้าใจว่าเมื่อมีเหตุก็ย่อมมีผล เมื่อมีปัญหาอันใดเกิดขึ้นเราจะต้องใช้หลักเหตุผลมาพิจารณาปัญหาเหล่านั้น เพราะผลเกิดจากเหตุเสมอ การรู้จักเปรียบเทียบเหตุและผล ทำให้เขาเป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่นมากขึ้น และผลของการนำกิจกรรม เวชบำบัดมาใช้กับผู้ป่วยบำบัดฟื้นฟู พบว่า ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ได้ทำการถอนพิษให้กับผู้ติดยาเสพติด ด้วยสูตรยาสมุนไพรที่ศูนย์ฯ ได้คิดค้นขึ้นเอง โดยให้ผู้ติดยาเสพติดได้ทำการถอนพิษยาเสพติดตามอาการมากน้อยของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู โดยศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ได้นำสมุนไพรมาใช้ในการล้างพิษ โดยให้ผู้ป่วยดื่มซึ่งจะทำให้อาเจียนและถ่ายออกมา ทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่มีความต้องการเสพยาอีก

5.3 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้วพบว่า ทำให้ รู้ภาวะ สถานะที่ตัวเองเป็น รู้ฐานะที่ตัวเองมี รู้กำลังความสามารถ สถิติปัญหาของตัวเอง เช่น เกิดมากเป็นสถานะลูก ต่อมาก็อาจเป็นพี่หรือเป็นน้อง เป็นคนไทย เป็นชาวเมืองไหน ตำบลไหน ต่อมาก็เป็นผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ลูกศิษย์ โตขึ้นก็อาจเป็นลูกจ้าง นายจ้าง เจ้าของธุรกิจ ถ้าออกบวชก็เป็นพระสงฆ์ มีลูกก็เป็นพ่อเป็นแม่ มีอาชีพก็เป็นวิศวกร เกษตรกร แพทย์ บางคนก็อาจเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ สส. เป็นต้น จากภาวะที่เราเป็น เช่น เป็นลูก ก็ต้องรู้หน้าที่ของลูกที่ดี เป็นผู้จัดการส่วน ก็ต้องรู้หน้าที่ของผู้จัดการส่วนที่ดี เป็นลูกจ้างก็ต้องรู้หน้าที่ของลูกจ้างที่ดี ควรพึงมีพึงเป็นต่อบริษัทผู้ว่าจ้าง ที่เมตตาให้ค่าจ้างเรามาเพื่อการดำรงชีวิต เป็นชาวพุทธ ก็ต้องรู้หน้าที่ที่มีต่อศาสนาพุทธที่ดี เป็นต้น รู้ว่าเรามีความรู้ ความสามารถ มีศีล มีธรรม มีกำลังกาย มีการศึกษา มีญาติมิตร มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีความมั่นคงทางจิตใจ มีเกียรติยศ ฐานะการเงิน ตำแหน่ง มีอำนาจดำเนินการเพียงใด มีความสามารถในการควบคุม

เครื่องจักรเพียงใด มีสุขภาพแข็งแรงแค่ไหน สามารถมองตัวเองหรือองค์กรแล้วทบทวนดูว่าสถานะที่ตัวเองเป็นและฐานะที่ตัวเองมีเป็นอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารตน บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป เช่น รู้ว่าศรัทธาในการทำความดี หรือต้องการให้ผลงานออกมาดี มีการเสียสละ การให้ทาน การทำงานทุ่มเทเพื่อองค์กร ใจก็จะเป็นกลาง สามารถพิจารณาตน พิจารณานานได้ดี ซึ่งผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถปฏิบัติตนได้ตามหลักธรรม อุดมัญญา เป็นอย่างดี และเมื่อผู้เข้ารับการบำบัดรักษาได้นำกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ พบว่า ชุมชนให้การยอมรับมากขึ้น ให้โอกาสกับผู้เข้ารับการบำบัดในการร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติโดยบางชุมชนผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษาเป็นกำลังสำคัญในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ที่เข้ามาในชุมชนเมื่อมีการจัดกิจกรรม และเมื่อเสร็จงานชุมชนก็จะให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูมามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมที่ทางชุมชนจัดขึ้นและเสนอแนะวิธีการและหาแนวทางแก้ไข ทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง

5.4 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้วพบว่า เขารู้จักความพอดี ความพอเหมาะพอสมควรการรู้จักประมาณ คือการรู้จักทำทุกอย่างทุกอย่างหรือดำเนินชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม เป็นต้น รู้ว่าถ้าทำงานอะไรก็ตาม แล้วยังไม่ดีพอ ก็จะทำให้เสียงาน หรือคุณภาพงานตกไป และมองงานที่ตนเองทำอยู่แล้วพิจารณาวิเคราะห์ด้วยปัญญาว่าความพอเหมาะความพอดีความพอเพียงอยู่ที่ไหน เท่าไร เพื่อจะได้กำหนดแผนการปฏิบัติได้เหมาะสม อันมุ่งไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีเลิศ เช่น รู้จักการเตือนตน รู้จักทำความดีให้พอเหมาะพอดี และรู้ว่าหากตนหรือครอบครัวมีฐานะยากจนก็ไม่ควรที่จะไปซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือซื้อของในสิ่งที่ไม่จำเป็น ซึ่งผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้นำหลักธรรมนี้ไปใช้ในการดำรงชีวิต จากที่เคยเป็นผู้ที่ไม่รู้จักพอ เบียดเบียนพ่อแม่หรือคนในครอบครัวอยู่ตลอดเวลา ก็รู้จักทำมาหาเลี้ยงตัวเอง ซึ่งบางคนสามารถเลี้ยงดูพ่อแม่ได้เป็น

อย่างดี กลับตัวกลับใจเป็นคนรู้จักพอ รู้จักประมาณตน คนที่เคยเป็นเด็กเกเรก็กลับไปเรียนหนังสือ คนที่ทำงานแล้วก็กลับไปตั้งใจทำงาน ทำให้ครอบครัวและคนรอบข้างเกิดความเชื่อใจ มีความรักและครอบครัวมีความสุข ชุมชนสงบ เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูก็ร่วมกิจกรรม รู้จักการทำบุญ โดยที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ที่สำคัญผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถนำหลักการพอประมาณไปใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง รู้จักการจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่จำเป็นและไม่จำเป็นทำให้ครอบครัวของเขามีความสุข บางคนยังสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ครอบครัวอื่น และผลของการนำกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู มีการปลูกพืชสวนครัวไว้กินเอง ปลูกไม้ผล ไว้กินเอง และแบ่งให้เพื่อนบ้านทำบ้านให้น่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ใช้แต่ของที่เปื้อนธรรมชาติ รายจ่ายลดลง สุขภาพดี รู้จักทำมาหากิน รู้จักออมเงิน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ประกอบอาชีพอย่างสุจริต สามารถอยู่กับครอบครัวได้อย่างมีความสุข

5.5 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมอาชีพบำบัด

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด วัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้ว พบว่า เมื่อกระทำการสิ่งใดหรือทำงานใด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถบริหารเวลาของตนเองได้ รู้ว่าเวลานี้ควรทำอะไร จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถมองงานที่จะทำแล้วพิจารณาบริหารเวลาโดยดำเนินการปฏิบัติว่าควรจะทำให้ทันเวลากำหนด ทำให้ถูกเวลาที่ควรทำ ทำตามเวลาที่กำหนด และทำให้เริ่มและเสร็จตามเวลาที่วางแผน โดยคำนึงถึงวิธีที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถใช้เวลาใน 4 ลักษณะได้ คือ ทำให้ทันเวลา ทำให้ถูกเวลา และทำงานให้ตรงตามเวลา นอกจากนี้ในการอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชน ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูยังรู้ว่าจะใดที่ควรใช้เวลาใด ซึ่งก่อนที่ยังไม่ทำการบำบัดฟื้นฟู มักจะทำอะไรตามใจตัวเอง ไม่มีการบริหารเวลา โดยมักจะใช้เวลาไปทำการเสพยาสร้างปัญหาให้กับครอบครัวและชุมชน แต่ในปัจจุบันผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถที่จะเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการเวลาให้กับครอบครัวและชุมชน ตั้งแต่เข้าถึงใจ

ไปทำงาน ทำมาหากินโดยสุจริต บุคคลที่เป็นผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูก็ตั้งใจเรียน ไม่ไปศูนย์ฯ สายเหมือนแต่ก่อน ตื่นเช้าช่วยพ่อแม่ทำงาน รับผิดชอบหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น และเมื่อผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูนำกิจกรรมอาชีพบำบัด ไปใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอาชีพในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ไปประกอบอาชีพที่บ้านของตนเองได้ จนสามารถพอมีพอกิน รู้หลักการทำการเกษตร การประกอบอาชีพ และสามารถนำไปจำหน่ายได้

5.6 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมชุมชนบำบัด

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด วัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้ว พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูรู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้ว่าในแต่ละวันชุมชนทำกิจกรรมอะไร ตนเองจะต้องอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างไร ปฏิบัติตนอย่างไร และเมื่อเข้าไปในชุมชนอื่นก็สามารถปรับตัวได้ดี รู้ว่าจะต้องทำกิจกรอย่างไร และรู้ระเบียบของชุมชนมากขึ้น มีวัฒนธรรมประเพณีเป็นอย่างไร รู้การอันควรประพฤติปฏิบัติในถิ่นที่ชุมชนและต่อชุมชนนั้นว่าชุมชนนั้นเมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกิจกรอย่างไร ควรต้องพูดอย่างไร ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างไร มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างไร มีความต้องการอย่างไร ควรเกี่ยวข้อง ควรต้องสงเคราะห์ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้อย่างไร เป็นต้น สามารถมองงานของตัวเองว่า ต้องเกี่ยวข้องกับชุมชนอะไรบ้าง และมีผลกระทบอย่างไร เมื่อตนกระทำการสิ่งใดแล้วชุมชนนั้นคิดอย่างไร เดือดร้อนอย่างไร เชื้ออย่างไร เพื่อเราจะได้ปฏิบัติเข้ากับสังคมได้อย่างถูกต้อง และนอกจากนี้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูยังสามารถ คึกขางานของตนเองเข้าไปทำให้ชุมชนเดือนร้อนด้านสิ่งแวดล้อม หรือด้านอื่น ๆ อย่างไบบ้าง มากน้อยเท่าใด คึกขางานวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนนั้นๆ ตลอดจนให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมร่วมกับประเพณีนั้นๆ เช่น งานลอยกระทง งานวันเด็ก งานทอดกฐิน งานทอดผ้าป่า สามารถช่วยเหลือความเดือดร้อนของชุมชนตามควรหรือกำลังความสามารถของตนเอง และแต่ก่อนเคยถูกชุมชนของตนแต่เดี๋ยวนี้อยากปกป้อง ช่วยเหลือชุมชนของตนเองที่สำคัญคอยป้องกันไม่ให้สิ่งเสพติดเข้ามาในชุมชน และผู้เข้ารับ

การบำบัดรักษาทำกิจกรรมชุมชนบำบัดไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ชุมชนให้การยอมรับกับผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษามากขึ้น ให้การยอมรับ ให้โอกาสในการทำสิ่งต่าง ๆ จนทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข

5.7 ผลจากการใช้หลักสูตรด้วยกิจกรรมครอบครัวบำบัด

หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการบำบัดด้วยทำกิจกรรมตามหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์แล้ว พบว่า สามารถรู้จักเลือกคบคนว่าผู้นั้นเป็นคนดีควรคบ และผู้นั้นเป็นคนที่ไม่ดีไม่ควรคบ รู้จัก สามารถแยกแยะความแตกต่างแห่งบุคคลว่า มีอหิชาภัย มีความสามารถ มีคุณธรรม เป็นต้น ผู้ใดหยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรคบหรือไม่ หากมีผู้ที่ชักนำไปในทางที่ผิด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถแยกแยะและปฏิเสธที่จะไม่คบคน ๆ นั้น และหลีกเลี่ยงให้ไกล ซึ่งผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถเลือกคบคนที่เป็นมิตรแท้ คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพากันไปในทางแห่งความสุขความสำเร็จ ทำแต่ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่สำคัญรู้จักเลือกคบคนที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน รู้จักการทำมาหากิน พึ่งพาตนเอง พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ช่วยเหลือในยามเดือดร้อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเป็นคนที่คอยให้คำแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้เป็นอย่างดี หากเห็นว่าการไหนที่คิดไม่ดีกับชุมชนเขาก็จะสามารถแนะนำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องให้กับคนนั้นได้ให้กลับมาเป็นคนดี และผลของการนำกิจกรรมครอบครัวบำบัด ซึ่งเป็นสถาบันหลักของการดำรงชีวิตของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู พบว่าครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยความรัก ความอบอุ่นของครอบครัว มีความเข้าใจผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูเป็นอย่างดี จนทำให้ครอบครัวไม่เกิดปัญหา แต่ในทางตรงกันข้ามครอบครัวของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูกลับมีความสุข มีความผูกพันกันมากขึ้น เมื่อเกิดปัญหาคนในครอบครัวก็ช่วยกันแก้ไข และครอบครัวก็ช่วยกันควบคุมพฤติกรรมของผู้เข้ารับการบำบัดไม่ให้เกิดกลับไปติดยาเสพติดอีก

5.8 ผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

ผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ของศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หลังจากเรียนด้วยหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ผลการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคลของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู ของวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์กลุ่มเป้าหมายจริง พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 คิดเป็นร้อยละ 85.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ใช้เวลาในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นในการทำกิจกรรมตามสมควร เก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ หลังการปฏิบัติงาน และผลงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมา ได้แก่ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมก่อนปฏิบัติงาน มีการเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 คิดเป็นร้อยละ 85.56 และ มีความตั้งใจ กระตือรือร้น ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด มีความระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน และขอคำแนะนำ เมื่อไม่เข้าใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 คิดเป็นร้อยละ 83.33 ตามลำดับ

5.9 ผลการประเมินความพึงพอใจ

ผลการสอบถามความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมายจริงต่อหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีระดับความพึงพอใจ ด้านบรรยากาศการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนเท่ากับ 4.53 และด้านคุณภาพการจัดกิจกรรมเท่ากับ 4.83 และผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูมีระดับความพึงพอใจ ด้านบรรยากาศการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนเท่ากับ 4.53 และด้านคุณภาพการจัดกิจกรรมเท่ากับ 4.56

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาศาสนา การณ์ ความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริม และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอ เมือง จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ทุกคนมีความต้องการเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรมีความรู้เรื่องพิษภัยและโทษของยาเสพติด พ่อ แม่ ผู้ปกครองจะได้เข้าใจสาเหตุและลูกหลานไม่ให้วนกลับไปหา ยาเสพติดอีก มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาคาติดยาเสพติดของ เยาวชน ทำให้ชุมชนมีความสงบสุขมากขึ้น ครอบครัวมีความสุข และเป็น การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ความนำ
- 2) หลักการ
- 3) จุดมุ่งหมาย
- 4) โครงสร้างหลักสูตร
- 5) คำอธิบายรายวิชา
- 6) การจัดเวลาเรียน
- 7) สารการเรียนรู้
- 8) การวัดและประเมินผล โดยนำหลักธรรมอริยบท 4 มาใช้ในการ ดำเนินการการทำงาน และใช้หลักธรรมมรรคมีองค์ 8 มาเป็นตัว ขับเคลื่อนกิจกรรม ให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูหลุดพ้นจากความ ทุกข์ ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 8 เนื้อหา ประกอบด้วย 1) การเตรียมการบำบัดฟื้นฟู 2) กิจกรรมศาสนบำบัด 3) กิจกรรมเวชบำบัด 4) กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) กิจกรรมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 6) กิจกรรมอาสาสมัครบำบัด 7) กิจกรรมชุมชน บำบัด 8) กิจกรรมครอบครัวบำบัด และให้มีแนวทางการจัดการ เรียนรู้ สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน โดยต้องชี้แจงให้ผู้เข้ารับการ บำบัดเห็นถึงสภาพปัญหาความสำคัญและประโยชน์ของการ เรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ตารางเวลาเรียน สามารถยืดหยุ่น ตามความเหมาะสมตามเนื้อหาที่เรียนในแต่ละครั้ง เน้นให้ผู้บำบัด ฝึกปฏิบัติจริง เรียนรู้จากสภาพจริงมีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์ กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมุ่งเน้นการทำงานตามกิจกรรม ที่กำหนด เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้วิจารณ์และ ประเมินผลงานของตนเองและของเพื่อน แสดงออกถึงความกตัญญู กตเวทิต์ ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกคนมีความต้องการให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยยึด ตามแนวคิดของการประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับงาน วิจัยของ Bowornchai, Dittaphat [5] ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมการสร้างทักษะชีวิตเพื่อป้องกันยาเสพติด

สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรเสริม มี 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเสริม ชั้นที่ 2 การสัมภาษณ์และตอบแบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการสำรวจสภาพปัญหาเสพติดจาก ความ คิด เห็น ของ ผู้ บ ริ ห า ร ส ถ า น คี ก ษ า ครู นักเรียน พบว่า นักเรียนเสพยาเสพติดหลายประเภท ได้แก่ บุหรี่ สุรา มากที่สุด และต้องการให้มีการควบคุมตนเอง ผู้บริหาร สถานศึกษามีความต้องการจำเป็นหลักสูตรเสริมมีค่าเฉลี่ยโดย รวมอยู่ในระดับมากที่สุด และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ Nantharatkul, Sittichai and Others. [6] ได้ทำการ วิจัย เรื่อง พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจาก ยาเสพติด สำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดูแล เยาวชน ให้ปลอดภัยจากยาเสพติดสำหรับผู้ปกครองนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบ ว่า ข้อมูลเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการฝึกอบรมพัฒนา ความรู้ความเข้าใจในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติดใน ระดับมากที่สุด 4 เรื่อง เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) วิธีการและแนวทางการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด 2) การมีส่วนร่วมของผู้ ปกครองในการดูแลเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด 3) การสร้าง ครอบครัวอบอุ่นเพื่อให้เยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด และ 4) ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด ส่วนผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า ประเด็นที่สำคัญ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด ในเรื่องประเภทและผลจากการเสพยาเสพติดแต่ละประเภทวิธี การบำบัดรักษา 2) การใช้ กฎหมายที่เคร่งครัด 3) วิธีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการป้องกันการเสพยาเสพติด ของเยาวชน 4) การสร้างครอบครัวอบอุ่น 5) พฤติกรรมต้นแบบของพ่อแม่ที่ สามารถ ป้องกันยาเสพติด 6) การพัฒนากายและทางใจของ เยาวชนแต่ละวัย 7) การสร้างเครือข่าย ผู้ปกครองให้ดูแลเยาวชน ให้ปลอดภัยจากยาเสพติด การสังเกตพฤติกรรมของผู้เสพยาเสพติด และ 8) วิธีการดูแลกายและใจของเยาวชนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด

2. ผลจากการพัฒนาหลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์ส่งเสริม และฟื้นฟู

ผู้ติดตามเสด็จวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า มืองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความน่า 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) คำอธิบายรายวิชา 6) การจัดเวลาเรียน 7) สารการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล ซึ่งโครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้จำนวน 8 หน่วย ประกอบด้วย 1) การเตรียมการบำบัดฟื้นฟู โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การสัมภาษณ์ประวัติผู้ติดตามเสด็จ การลงทะเบียนประวัติ การแนะนำและชี้แจงวิธีการบำบัดรักษา การแนะนำและชักชวนให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดฟื้นฟู และการตรวจสอบสุขภาพของผู้ติดตามเสด็จเบื้องต้น 2) กิจกรรมศาสนบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ สถานการณ์ปัญหาเสด็จ กำหนดจักรวาลและมนุษย์ และพัฒนาจิต 3) กิจกรรมเวชบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ โทษพิษภัยยาเสด็จ กฎแห่งกรรม จุดจบของชีวิต และการบำบัดด้วยยา 4) กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล 5) กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม 6) กิจกรรมอาชีพ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การฝึกอาชีพ การส่งเสริมการตลาดและการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมทุนประกอบอาชีพ 7) กิจกรรมชุมชนบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี การอยู่ร่วมกันเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน และการใช้สิทธิพลกลุ่ม เพื่อเป็นแรงเสริมในการปรับพฤติกรรม 8) กิจกรรมครอบครัวบำบัด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การแก้ปัญหา การสื่อสารสัมพันธ์ของครอบครัว บทบาทการตอบสนองทางอารมณ์ และการควบคุมพฤติกรรม คำอธิบายรายวิชา ศึกษา ให้ความรู้ ชักถาม บำบัดฟื้นฟูเยาวชนและผู้ติดตามเสด็จ ตามหลักธรรมมรรคมีองค์ 8 กำหนดระยะเวลาเรียนหน่วยละ 5 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง และการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดตามเสด็จวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ทุกคนมีความต้องการให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยยึดตามแนวคิดของการประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Komkhum, Suthee. [7]

ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง กล้วยน้ำว่าสารพัดประโยชน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการ 7 ขั้นตอน คือ 1) วิจัยความต้องการ ความจำเป็น 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) จัดเนื้อหาสาระ 5) คัดเลือกประสบการณ์ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) กำหนดแนวทางการประเมินผลและได้หลักสูตรฉบับร่าง 8) ขอบข่ายเนื้อหา 9) เวลาเรียน 10) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 11) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 12) การวัดและประเมินผล 13) แผนการจัดการเรียนรู้และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เรื่อง กล้วยน้ำว่าสารพัดประโยชน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukprasert, Jarunee. [8] ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอดผ้าไหมมัดหมี่โฮล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ คือ ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลจากการทดลองและประเมินผลการใช้หลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดตามเสด็จวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า การใช้กิจกรรมศาสนบำบัด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีความสุข โดยไม่พึ่งพายาเสด็จ สามารถเป็นกำลังสำคัญของชุมชนในการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของยาเสด็จในชุมชน โดยคณะกรรมการแต่ละหมู่บ้านให้ผู้บำบัดมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สร้างคุณค่าให้กับผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสุดท้ายเขาก็ได้ทราบว่าเขามีคุณค่าในครอบครัวและชุมชน เขารู้

ว่าสาเหตุใดที่ทำให้เขาติดยาเสพติด และจะไม่หวนกลับไปหามันอีก และพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูไปร่วมกิจกรรมพุทธศาสนา บางคนสามารถเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมทางศาสนาได้ เป็นผู้ที่มีความกตัญญูต่องานที่ รู้คุณค่าตามราตาและผู้มีพระคุณ ไม่สร้างปัญหาให้กับชุมชน ไม่ทะเลาะวิวาท รู้ถึงบาปบุญคุณโทษ ที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงาน การใช้กิจกรรมเวชบำบัด พบว่า ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถวิเคราะห์ได้ว่า เมื่อมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นแล้ว (ผลเกิดขึ้น) ก็จะใช้ความรู้ความละเอียด ความช่างสังเกต นำมาวิเคราะห์แยกแยะได้ทันทีว่า ผลที่เกิดขึ้นนั้นมาจากสาเหตุใด เห็นผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้วรู้ว่าเกิดจากสาเหตุอะไรในอดีต เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาหรือใช้ประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคต โดยการจดจำเหตุการณ์หรือปฏิบัติตามวิธีการ ที่ได้ผลดีมาแล้ว คือ เห็นคนที่มีความลักษณะอาการเหมือนกับตนเองในช่วงที่ติดยาเสพติดอยู่ให้สันนิษฐานไว้เลยว่าคนนั้นอาจจะติดยาเสพติดอยู่ก็ได้ และศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ได้ทำการถอนพิษให้กับผู้ติดยาเสพติด ด้วยสูตรยาสมุนไพรที่ศูนย์ฯ ได้คิดค้นขึ้นเอง โดยให้ผู้ติดยาเสพติดได้ทำการถอนพิษยาเสพติดตามอาการมากน้อยของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู โดยศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ได้นำสมุนไพรมาใช้ในการล้างพิษโดยให้ผู้ป่วยดื่ม ซึ่งจะทำให้หายเจ็บและถ่ายออกมา ทำให้ผู้ติดยาเสพติดไม่มีความต้องการเสพยาอีก การใช้กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู เป็นผู้รู้จักตนเองโดยฐานะ ภาวะ เพศ วัย ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมอื่น ๆ สามารถประพุดิตตนให้เหมาะสมแก่ภาวะของตน เมื่อรู้ว่บกพร่องในเรื่องใด ก็ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น รู้ภาวะ สถานะที่ตัวเองเป็น รู้ฐานะที่ตัวเองมี รู้กำลังความสามารถ สติปัญญาของตัวเอง และชุมชนให้การยอมรับมากขึ้น ให้โอกาสกับผู้เข้ารับการบำบัดในการร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติโดยบางชุมชนผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษาเป็นกำลังสำคัญในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ที่เข้ามาในชุมชนเมื่อมีการจัดกิจกรรม และเมื่อเสร็จงานชุมชนก็จะให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมที่ทางชุมชนจัดขึ้นและเสนอแนะวิธีการและหาแนวทางแก้ไข ทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง การใช้กิจกรรมตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดรู้จักความพอดี ความพอเหมาะพอสมควรการรู้จักประมาณ คือการรู้จักทำทุกสิ่งทุกอย่างหรือดำเนินชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม เป็นต้น รู้ว่าถ้าทำงานอะไรก็ตาม แล้วยังทำไม่ได้อะไร ก็จะทำให้เสียงาน หรือคุณภาพงานตกไป และมองงานที่ตนเองทำอยู่แล้วพิจารณาวิเคราะห์ด้วยปัญญาว่าความพอเหมาะความพอดีความพอเพียงอยู่ที่ไหน เท่าไร เพื่อจะได้กำหนดแผนการปฏิบัติได้เหมาะสม อันมุ่งไปสู่ผลลัพธ์อย่างดีเลิศ และผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู มีการปลูกพืชสวนครัวไว้กินเอง ปลูกไม้ผล ไม้กินเอง และแบ่งให้เพื่อนบ้าน ทำบ้านให้น่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ใช้เตาของที่เป็นธรรมชาติ ระบายยาลดลง สุขภาพดี รู้จักทำมาหากิน รู้จักออมเงิน ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ประกอบอาชีพอย่างสุจริต สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวได้อย่างมีความสุข การใช้กิจกรรมอาชีพบำบัด พบว่าเมื่อกระทำสิ่งใดหรือทำงานใด ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถบริหารเวลาของตนเองได้ รู้ว่าเวลานี้ควรทำอะไร จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถมองงานที่จะทำแล้วพิจารณาบริหารเวลาโดยดำเนินการปฏิบัติว่าควรจะทำให้ทันเวลากำหนด ทำให้ถูกเวลาที่ต้องทำ ทำตามเวลาที่กำหนด และทำให้เริ่มและเสร็จตามเวลาที่วางแผน โดยคำนึงถึงวิธีที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และผู้เข้ารับการบำบัดนำกิจกรรมอาชีพบำบัด ไปใช้ในการดำเนินชีวิตพบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอาชีพในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ไปประกอบอาชีพที่บ้านของตนเองได้จนสามารถพอมีพอกิน รู้หลักการทำการเกษตร การประกอบอาชีพ และสามารถนำไปจำหน่ายได้ การใช้กิจกรรมชุมชน พบว่า หลังจากที่ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ แล้ว ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูรู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้ว่าในแต่ละวันชุมชนทำกิจกรรมอะไร ตนเองจะต้องอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างไร ปฏิบัติตนอย่างไร และเมื่อเข้าไปในชุมชนอื่นก็สามารถปรับตัวได้ดี รู้ว่าจะต้องทำกริยาอย่างไร และรู้จักฐานะเบียดเบียนของชุมชนมากขึ้น มีวัฒนธรรมประเพณีเป็นอย่างไร รู้การอันควรประพฤติปฏิบัติ ในถิ่นที่ชุมชนและต่อชุมชนนั้นว่าชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหาควรต้องทำกริยาอย่างไร ควรต้องพูดอย่างนี้ ชุมชนนี้มีระเบียบวินัยอย่างนี้มีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ มีความต้องการอย่างนี้ ควรเกี่ยวข้อง ควรต้องสงเคราะห์ควรรับใช้ ควรบำเพ็ญประโยชน์ให้

อย่างนี้ และชุมชนให้การยอมรับกับผู้ที่เข้ารับการบำบัดรักษามากขึ้น ให้การยอมรับ ให้โอกาสในการทำสิ่งต่าง ๆ จนทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข และ การใช้กิจกรรมครอบครัวบำบัด พบว่า หลังจากที่ได้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูได้เข้ารับการทำกิจกรรมในศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯแล้ว สามารถรู้จักเลือกคบคนว่าผู้นั้นเป็นคนดีควรคบ และผู้นั้นเป็นคนไม่ดีไม่ควรคบ รู้จักสามารถแยกแยะความแตกต่างแห่งบุคคลว่า มีอภัยภัย มีความสามารถ มีคุณธรรม เป็นต้น ผู้ใดหยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นๆ ด้วยดี ว่าควรจะคบหรือไม่ และครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยความรัก ความอบอุ่นของครอบครัว มีความเข้าใจผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูเป็นอย่างดี จนทำให้ครอบครัวไม่เกิดปัญหา แต่ในทางตรงกันข้ามครอบครัวของผู้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูกลับมีความสุข มีความผูกพันกันมากขึ้น เมื่อเกิดปัญหาคนในครอบครัวก็ช่วยกันแก้ไข และครอบครัวก็ช่วยกันควบคุมพฤติกรรมของผู้เข้ารับการบำบัดไม่ให้กลับไปติดยาเสพติดอีก และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรเวชกรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Raksapakdee, Songsil [9] ได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนิสิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางพุทธวิธีการสอน เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนิสิตมีองค์ประกอบสำคัญ คือ หลักการแนวคิด ทฤษฎี วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบ มี 5 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) ชี้นำสู่การเรียนรู้เชิงจริยธรรม 2) ชี้นำสู่ประสบการณ์เชิงจริยธรรม 3. ชี้นำสู่พัฒนาทฤษฎีสู่การปฏิบัติเชิงจริยธรรม 4) ชี้นำสู่การนำทฤษฎีไปใช้ 5) ชี้นำสู่ประเมินผลจริยธรรม ผลการประเมินคุณภาพและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมของนิสิต พบว่า นิสิตกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนตามแนวทางพุทธวิธีเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนิสิตมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนหลังเรียนรู้อยู่สูงขึ้นไปกว่าก่อนเรียนและสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นิสิตกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนตามแนวพุทธวิธีการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนิสิต มีพฤติกรรมจริยธรรมหลังเรียนรู้อยู่สูงขึ้นไปกว่าก่อนเรียนและสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธวิธีการสอน เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมนิสิต โดยรวมในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ Raksapakdee, Songsil [9] ได้ศึกษาพุทธวิธีในการจัดการสุขภาพผู้สูงอายุในตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ผลการนำกระบวนการจัดการสุขภาพตามหลักพุทธวิธีไปใช้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีโดยวัดจาก น้ำหนักตัว ความดันโลหิตและระดับปริมาณน้ำตาลในเลือดซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปกติ และระดับความซึมเศร้าอยู่ในระดับต่ำรวมทั้งผู้สูงอายุทุกรายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้แก่ พฤติกรรมการดำรงชีวิตประจำวัน การรับประทานอาหารลด ละ เลิกอบายมุข การพักผ่อนและการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับ Thammathaweewut, Pheeraya. [10] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 กับวิถีพุทธกับการบริหารศูนย์ฯ ประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับอิทธิบาท 4 ในวิถีพุทธในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณา 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา คือ ด้านวิริยะ (เพียรประกอบสิ่งนั้น) ด้านฉันทะ (พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) ด้านจิตตะ (เอาใจผูกพันในสิ่งนั้น) ส่วนด้านวิมังสา (หมั่นตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ระดับการบริหารของผู้บริหารศูนย์ฯ ประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 อันดับ คือ การจัดตัวบุคคลและการประสานงาน การรายงาน การบริหารงบประมาณและความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท 4 ในวิถีพุทธกับการบริหารศูนย์ฯ ของศูนย์ฯ ประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกทุกองค์ประกอบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Porphin, Thananchai. [11] ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธร ในจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2554 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคใน

การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ของ เจ้าหน้าที่ ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน ในภาพรวมของ ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วยปัญหาด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านสมรรถนะ (บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์) และด้านอำนาจและ ความสัมพันธ์ขององค์การอื่นที่เกี่ยวข้อง มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดลำพูน พบว่าปัจจัยด้านเวลา ด้านทรัพยากร ด้านการวางแผนจัดทรัพยากรที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสารและประสานงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และปัจจัยด้านการยอมรับในอำนาจหน้าที่ของ ผู้ปฏิบัติงานเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในระดับปานกลาง และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านของกฎหมาย อัตรากำลังและความสามารถของเจ้าหน้าที่ การ สนับสนุนด้านงบประมาณ ค่าตอบแทน เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับมากที่สุด ส่วนความร่วมมือสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ก็เป็นแนวทางที่สามารถแก้ไข ปัญหาได้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและหลักปฏิบัติในการพัฒนาเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด
2. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชน และบุคคลทั่วไป
3. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการในการ

บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรม เยาวชน หรือผู้ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด

5. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดระหว่างวัด บ้าน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะไปสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนและเป็นการแสดงถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันของทุกฝ่าย

6. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐควรหาโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้มากขึ้น เพื่อการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน

7. การนำรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรเวชธรรม “คืนคนดีสู่ครอบครัวตน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ศูนย์สงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดวัดพุทธคามนิคมฯ ตำบลภูดิน อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ครอบครัว และชุมชน ต้องให้ข้อมูลที่จริง เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ประภัสสร ปรีเอี่ยม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปฐมวณิชกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี พระศรีญาณวงศ์ ดร. ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์

เอกสารอ้างอิง

- [1] Lamoonmon, Singphitak. (2013). **The discretion Problem of the Court on the Enforcement of Drug Abuse Rehabilitation Act 2002**. Bangkok : Office of the Judiciary.
- [2] Office of National Economic and Social Development Board. (2011). **National Economic and Social Development Plan 11th 2012 - 2016**. Bangkok : Prime Minister's Office.
- [3] Office of Committee on Narcotics Control. (2014). **The Drug Prevention and Solution Action Plan 2015**. Bangkok:Office of the Narcotics Control Board.
- [4] Phoodin Municipality. (2015, October3). **General Information**, 2015 From; <http://www.phudin.go.th..>
- [5] Bowornchai, Ditthaphat. (2012). Development of Life Skills Enhancement Curriculum to Prevent the Drug for Lower Secondary School Students in Bangkok. **SWU Educational Administration Journal**. Vol.9 No.16 January - June.
- [6] Nantharatkul, Sitthichai and Others. (2015). "Development of Training Course on Youth Care Free Drug Addiction for the Parents of Matthayomsuksa 3 Students Suratthani School SuratThani Province," **SuratthaniRajabhat Journal**, Vol.2 (2) (July - December 2015)
- [7] Komkhum, Suthee. (2012). **The Curriculum Development Issue; MultifunctionBanana, Group Learning Career and Technology for Prathomsueksa 6 Students**. Master of Education Thesis : Thepsatri Rajabhat University.
- [8] Sukprasert, Jarunee. (2015). **The Development of Local Curriculum on Topic of Silk Weaving "Pha Hole"for Prathomsuksa 6 Students under Surin Primary Educational Service Area Office 1**. Master of Education Thesis : SurinRajabhat University.
- [9] Raksapakdee, Songsil. (2015). "Buddhist Way of Managing Elderly Health, Kamphaeng Sub-district, KasetWisai District, Roiet Province". **Journal of Health Research and Development**. 8 (3) : (November 2015- February 2016)
- [10] Thammathaweewut, Pheeraya. (2013). **Relationship between 4-Step Secret to Success and Buddhist Way and Prathomsuksa Center Management, North Bangkok Group under Bangkok**. Master of Education Thesis Mahasarakham : ThonburiRajabhat University.
- [11] Porphin, Thananchai. (2011). **Problems and Obstacles on Drug Prevention and Suppression of Police Officer, Narcotics Suppression Division, Police Station in Lamphun Province**. Lamphoon : Office of Narcotics Control.

